

Bilag 4 Aftaletekst Budget 2026, ØK50 Christianias forandringspartnerskab 2026-2030 (specifik udfordring)

Dette bilag indeholder aftaletekst og budgetnotat vedr. Christianias forandringspartnerskab 2026-2030, hvor en energirenovationspulje indgår som indsats. Budget 2026 (A, B, C, F, I, V, Ø, Å, Finn Rudaizky, Helle Jønch og Troels Chr. Jakobsen) er vedtaget af Borgerrepræsentationen 2. oktober 2025.

28-10-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 19642

Dokumentnummer i F2
219018

Sagsnummer eDoc
2025-0292405

Aftaletekst

Parterne blev enige om at fortsætte kommunens engagement i udviklingen af området i og omkring Pusher Street i ét samlet partnerskab med Christiania om fortsat transformation af hele fristaden.

Der afsættes:

- 3,2 mio. kr. på service i 2026 og 3,9 mio. kr. årligt i 2027-2029 til forandringspartnerskabet.

Parterne blev derudover enige om at videreføre af den nuværende indsats for energirenovationer på Christiania. Parterne er enige om, at Teknik- og Miljøudvalget drøfter prioritering af midler hertil fra byfornyelsesrammen.

Budgetnotat

ØK50 Christianias forandringspartnerskab 2026-2029 (specifik udfordring)

Resume

De anbefales, at der afsættes midler til at fortsætte kommunens engagement i udviklingen af området i og omkring Pusher Street på Christiania. Engagementet fortsættes i fornyede rammer, der samler eksisterende indsatser i kommunen i ét samlet partnerskab med Christiania om fortsat transformation af hele fristadens område. Med budgetnotatet foreslås afsat 3,2 mio. kr. i 2026 og 3,9 mio. kr. årligt i 2027-2029 til forandringspartnerskabet. Derudover foreslås en hensigtsrklæring om at afsætte midler fra byfornyelsesrammen til en energirenovationspulje i 2026-2029 ifm. en indstilling ultimo 2025.

Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Baggrund

Ved overførselssagen 2023-2024 blev der afsat midler i 2024 og 2025 til Københavns Kommunes bidrag til den samlede transformation og forandring af Pusher Street. Den nuværende forandringsplan for Pusher Street, der er iværksat af Christiania, staten og Københavns Kommune i fællesskab, udløber med udgangen af 2025.

Indhold

Den nuværende forandringsplan for 2023-2025 omfatter bidrag fra staten, Københavns Kommune og Christiania. Planen fokuserer på at igangsætte indsatser, der indtager og aktiverer de centrale byrum i og omkring Pusher Street, tilfører nye elementer og fremmer fysisk forandring. Siden 2023 er der givet støtte til en række bylivstiltag og byrumsforbedringer. Selvom den organiserede kriminalitet er reduceret på Christiania, udestår fortsat en indsats for at sikre, at de gennemførte forandringer rodfastes, og at Christiania bliver et trygt og attraktivt sted at opholde sig for både beboere og besøgende. Etablering af ét samlet partnerskab Med budgetnotatet anmodes om midler til etablering af ét samlet partnerskab med Christiania i perioden 2026-2029 (benævnes herefter Forandringspartnerskabet). Forandringspartnerskabets primære fokus er at forbedre de fælles fysiske rammer for christianitter og besøgende. Med forandringspartnerskabet gennemføres fysiske byrumsforbedringer, der øger trygheden, holder den organiserede kriminalitet væk, og gør Christiania til en attraktion for besøgende. Samtidig skal partnerskabet videreføre det nuværende energipartnerskab og højne boligkvaliteten på Christiania. Endelig skal partnerskabet danne ramme for at opbygge kapacitet og kompetencer på Christiania, der kan håndtere det kommende byggeri af almene boliger og understøtte og udvikle indsatser for socialt udsatte i området.

I arbejdet videreføres den nuværende samarbejdsstruktur på tværs af Københavns Kommune, Justitsministeriet, Social- og Boligministeriet, Christiania, Fonden Fristaden og Københavns Politi.

Forandringspartnerskabet organiseres i fire spor:

- *Spor 1: Tryghed og byrum*
Spor 1 sikrer videreførelse af igangværende initiativer, der skal forbedre fælles, fysiske rammer i området i og omkring Pusher Street. Initiativerne omfatter byrumsændringer og -forbedringer, kantzoner, haver og infrastruktur, der med varige forandringer skal understøtte et trygt område uden organiseret kriminalitet. Ressourcerne skal samarbejde med lokale kompetencer, og derigennem understøtte kapacitets- og kompetenceopbygning på Christiania, så oparbejdet viden forankres på Christiania. Der foreslås afsat 1,7 mio. kr. i alt til spor 1, som omfatter midler til byrumsforbedringer mv. på 1,0 mio. kr. årligt fra 2026 til 2029 samt ét årsværk.
- *Spor 2: Energi og renovering*
Spor 2 indebærer en fortsættelse af det eksisterende energipartnerskab mellem Københavns Kommune og Christiania (2022-2025). To tredjedele af Energipartnerskabet er finansieret af byfornyelsesmidler, og anvendes til at støtte energirenoveringer af boliger på Christiania. Det er en vellykket ordning, hvor christianitter kan søge om delvist tilskud til renoveringer af egen husstand. Boligkvaliteten er generelt lav, og mange boliger behøver renovering, med særligt fokus på energiforbrug. Der foreslås en hensigtserklæring om at afsætte yderligere 5 mio. kr. fra byfornyelsesrammen (byggningsforny-

else) til en ny pulje i 2026-2029 ifm. en indstilling ultimo 2025. Der foreslås i budget 2026 afsat midler på 0,7 mio. kr. i 2026 og 1,4 mio. kr. årligt i 2027-2029 til byggestyring i spor 2 og byplanmæssig kvalificering af initiativer i det samlede forandringspartnerskab.

- *Spor 3: Sociale indsatser*

Spor 3 er det sociale ben i arbejdet med at omdanne Christiania – fra hashsupermarked til en social bæredygtig bydel i København. Efter lukning af Pusher Street i april 2024 er den organiserede kriminalitet væk fra området, men der er stadig betydelige udfordringer med udsatte borgere i området. En styrket social indsats omfatter en fremskudt tilstedeværelse af Enheden for Kriminalpræventive Indsatser (EKI). EKI kan fungere som en indgang til kommunen, og er specialiseret i at hjælpe mennesker ud af kriminalitet. Styrkede indsatser kan koordineres mellem Socialforvaltningens forskellige teams i området og Herfra & Videre, Christianias egen sociale indsats. Der foreslås afsat 0,75 mio. kr. årligt fra 2026-2029 til spor 3, hvilket svarer til et årsværk samt 0,1 mio. kr. i aktivitetsmidler.

- *Spor 4: Nybyggeri*

Spor 4 omfatter en systematiseret dialog mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Christiania opførelse og efterfølgende drift af almene boliger, jf. aftalen mellem staten og Christiania. Nybyggeriopgaven med almene boliger er kompleks og omfatter bl.a. lokalplanlægning, udvikling af boligkoncepter mv. En række af disse opgaver skal afholdes af Christiania (fx udgifter til udarbejdelse af lokalplan), men grundet opgavens samlede kompleksitet kan det være hensigtsmæssigt at sikre en passende assistance til at understøtte et projektforsløb frem til ibrugtagning af de almene boliger. Der er ikke behov for at afsætte midler fra budgettet til dette spor.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2026 p/l	Styrings- område	2026	2027	2028	2029	I alt
Københavns Kommunes bidrag til fortsættelse af initiativer for tryk og byrum i Pusher Street (spor 1)	Service	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
Projektledelse af forandringsplanssamarbejdet (spor 1)	Service	700	700	700	700	2.800
Byggestyring i spor 2 og byplanmæssig kvalificering af initiativer i det samlede forandringspartnerskab	Service	700	1.400	1.400	1.400	4.900
Fremskudt tilstedeværelse af Enheden for Kriminalpræventive Indsatser (spor 3)	Service	650	650	650	650	2.600
Tilbud i regi af social indsats, aktivitetsmidler (spor 3)	Service	100	100	100	100	400
Udgifter i alt (netto)		3.150	3.850	3.850	3.850	14.700

Risikovurdering og proces

- Den endelige omkostning til forandringspartnerskabet er forbundet med en vis usikkerhed og det endelige partnerskab tilpasses efter yderligere finansiering fra de øvrige parter som Christiania, staten, fonde mv.

- Der er risiko for, at tidsplanen ikke holder som forudsat, fx hvis det tager længere tid end forudsat for de øvrige parter at tilvejebringe finansiering. Ligesom lokale beslutninger på Christiansia kan medføre behov for yderligere drøftelser om forandringsplanen. Det kan også have betydning for den samlede tidsplan.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2024	0	1.000	1.000	0
Overførselssagen 2023-24	0	5.768	9.259	0
Budget 2025	0	0	750	750
Afsatte midler i alt	0	6.768	11.009	750

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter til service

1.000 kr., 2026 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift	2026	2027	2028	2029	I alt
Københavns Kommunes bidrag til fortsættelse af initiativer for tryghed og byrum i Pusher Street (spor 1)	TMU	1000 - Ordinær drift	U	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
Projektledelse af forandringsplanssamarbejdet (spor 1)	ØU	1170 - KEID, Service	U	700	700	700	700	2.800
Byggestyring i spor 2 og byplanmæssig kvalificering af initiativer i det samlede forandringssamarbejde	TMU	1000 - Ordinær drift	U	700	1.400	1.400	1.400	4.900
Fremskudt tilstedeværelse af Enheden for Kriminalpræventive Indsatser (spor 3)	SUD	3210 - Udsatte voksne	U	650	650	650	650	2.600
Tilbud i regi af social indsats, aktivitetsmidler (spor 3)	SUD	3210 - Udsatte voksne	U	100	100	100	100	400
Serviceudgifter i alt				3.150	3.850	3.850	3.850	14.700

Øvrige tekniske oplysninger

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☐	Indre by	☒	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

